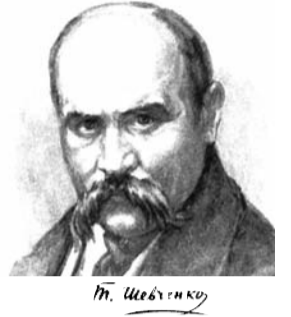

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXIV-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 11-12/ червень 2013 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

М. Шевченко

Ілюстрація Уляни ТИМОШЕНКО

Іван КОВАЧ

В ЛАСЦІ БОЖІЙ – ІСКРИСТІ ПІСНІ

(До 200-річчя Дунавецької Січі)

Розгорілися
води Дунаю,
бо до них
попливла дубовня, –
то козацтво,
розорене, гнане,
в Дунавецькую
Січ долина.

Загриміла луна,
мовби воля,
непомітно
промчали човни,
й забриніла
на волі недоля,
в ласці Божій –
іскристі пісні...

У номері:

- *Результати Конкурсу з поезії* ▶ стор. 2
- *Генконсул В. Боєчко в Сігеті* ▶ стор. 3
- *Браво «Ронянським голосам»* ▶ стор. 4
- *Танцюють талановиті «соколята»* ▶ стор. 5
- *Роль педкадрів у конкурсах* ▶ стор. 6
- *Почесна грамота – голові СУР* ▶ стор. 7
- *Празник Вознесіння на селах* ▶ стор. 8
- *До 1025-річчя хрещення Київ. Русі* ▶ стор. 9
- *200 років Дунавецькій Січі* ▶ стор. 10
- *«Земля» Довженка в Клуж-Напоці* ▶ стор. 11
- *Ульма: «Співжиття» – ХХ* ▶ стор. 12
- *Дні школи та учителя* ▶ стор. 13
- *В лиціє ім. Шевченка – свято* ▶ стор. 14
- *Ми любимо українську поезію!* ▶ стор. 15
- *Успіхи гурту «ДахаБраха» в Румунії* ▶ стор. 16

Сьомий Національний конкурс читців української поезії в Румунії

7-9 червня ц.р. в м. Сігету Мармаціей повіту Марамуреш відбувся традиційний Сьомий Національний конкурс читців української поезії в Румунії, організований Союзом українців Румунії, в якому взяли участь понад 60 учнів українського походження з повітів Марамуреш, Ботошань, Сучава, Тіміш, Караш-Северін та інших.

На урочистому відкритті Національного конкурсу були присутні та виступили Перший заступник голови Союзу українців Румунії Мирослав Петрецький, Генеральний консул України в Сучаві Василь Боєчко, радник Міністерства виховання, науки, молоді та спорту Румунії Ельвіра Кодря, головний редактор видання Союзу українців Румунії «Вільне слово» Іван Ковач, представники

Префектури та Шкільного інспекторату повіту Марамуреш, а також примарії м. Сігету Мармаціей.

Під час конкурсу учні 1-12 класів продемонстрували свої декламаторські

вміння та знання української класичної і сучасної поезії. За підсумками Національного конкурсу, переможцям та учасникам було вручено премії, а також Генеральне консульство України в Сучаві подарувало усім його учасникам та вчителям українські книги (120 примірників), видані видавництвом «Букрек» (м. Чернівці). Зазначений захід отримав високу оцінку журі та гостей конкурсу. Вперше у зазначеному конкурсі взяли учні 1-4 класів.

Учасники заходу запропонували організаторам конкурсу присвятити наступний Восьмий його етап у 2014 році 200-річчю від Дня народження великого українського національного поета Тараса Шевченка.

Генеральне консульство України в Сучаві

Фото на згадку із сучавцями

Результати Національного конкурсу з декламування української поезії – 7-9 липня 2013, м. Сігет

Перша премія:

Петрашук Ірина, I кл., Національний коледж ім. Міхая Емінеску, Сучава;

Семенюк Александра, II кл., Вишавська Долина, Марамороський повіт;

Берфела Анішоара, III кл., Поляни, Школа н-р 2 Лугий, Марамороський повіт;

Шойман Наташа, IV кл., Балківці, Сучавський повіт;

Климович Анастасія, V кл., Кричунів, Марамороський повіт;

Костюк Чезара, VI кл., Балківці, Сучавський повіт;

Онужик Світлана, VII кл., Вишавська Долина, Марамороський повіт;

Корнійчук Вероніка-Іоана, VII кл., Калинешти-Купаренко, Сучавський повіт;

Годинка Діана, VIII кл., Вишавська Долина, Марамороський повіт;

Гавриляк Вероніка, IX кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт;

Трайста Емануела, X кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт;

Попович Беатріса, XI кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт;

Кордубан Ірина, XI кл., Національний коледж ім. Міхая Емінеску, Сучава.

Друга премія:

Яворовська Марія, I кл., Вишавська Долина, Марамороський повіт;

Присакару Козмін, II кл., Балківці, Сучавський повіт;

Тереля Ясмiна-Аліна, III кл., Корнуцел, Карашсеверінський повіт;

Попович Мелісса, IV кл., Верхня Рівна, Марамороський повіт;

Головчук Давид, V кл., Шука, Тіміський повіт;

Лавиця Андрея, VI кл., Верхня Рівна, Марамороський повіт;

Петрік Анамарія, VII кл., Шука, Тіміський повіт;

Никифурюк Джорджіяна, VIII кл., Балківці, Сучавський повіт;

Чобанюк Марія-Надія, IX кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт;

Григораш Андрея, X кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт.

Третя премія:

Карпа Джорджиян, II кл., Дуд, Арадський повіт;

Бучута Марія, III кл., Шука, Тіміський повіт;

Мігайлеску Мадаліна, IV кл., Рогожешти, Ботошанський повіт;

Поп Деніса, V кл., Корнуцел, Карашсеверінський повіт;

Кліпей Наомі, VI кл., Дарова, Тіміський повіт;

Суфару Діана, VII кл., Міхайлень, Ботошанський повіт;

Смичкаш Марта-Таня, VIII кл., Бирна, Тіміський повіт;

Турчин Докія, IX кл., Національний коледж ім. Юлії Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт;

Цубик Клаудіу, IX кл., Ліцей ім. Дечебала, Карансебеш, Карашсеверінський повіт;

Бензар Іонела-Ніколета, X кл., Національний коледж ім. Юлії Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт.

Відзнаки:

Думбрава Андрея, II кл., Рогожешти, Ботошанський повіт;

Пінтя Кармен, III кл., Дуд, Арадський повіт;

Турчин Деніса, IV кл., Дарова, Тіміський повіт;

Бобик Анна, IV кл., Ліцей Лога, Карансебеш, Карашсеверінський повіт;

Гутопіла Ана-Марія, V кл., Міхайлень, Ботошанський повіт;

Лазорик Біанка, VI кл., Міхайлень, Ботошанський повіт;

Шимоня Аріана, VII кл., Корнуцел, Карашсеверінський повіт;

Голдиш Деніса, VII кл., Микула, Сатумарський повіт;

Думбрава Анна-Марія, VIII кл., Міхайлень, Ботошанський повіт;

Поп Маріус, X кл., Ліцей ім. Дечебала, Карансебеш, Карашсеверінський повіт.

В місті Сігеті (Мараморощина)

УСПІШНИЙ VII-ий ВИПУСК НАЦІОНАЛЬНОГО ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ З ДЕКЛАМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

В період 7-ого – 9-ого червня ц.р. до міста Сігету Мармацієй (Мараморощина) зібралися за-войовники по класах перших місць в учнівських конкурсах з читання-декламування української поезії повітів Марамуреш, Сучава, Караш-Северін, Тіміш, Арад, Ботошань, Сату Маре, представники I-х – XII-х класів з тих навчальних закладів Румунії, в яких викладається українська мова як рідна мова з метою збереження в компактно населених пунктах серед українських громад не забувалася материнська мова молодих поколінь та зберігалися прадідівські звичаї і традиції, разом з тим утверджувалася, не зникала національна ідентичність українців.

Разом із десятками учнів, представниками згаданих повітів, до мальовничої Мараморощини, до міста Сігету, приїхали також і учителі та викладачі української мови в школах, які приготувляли талановитих учнів до найвищого етапу – національного – вже сьомого Фестивалю-конкурсу з декламування української поезії, та їх супровідники, в тому числі деякі представники провідів повітових філій Союзу українців Румунії, також запрошені гості, вони представляючи собою центральні та місцеві адміністрації, а зокрема Генеральний консул України в Сучаві, Його Ексцеленція пан Василь Боєчко разом із дружиною Надією, визначні особистості різних повітів, представники шкільних інспекторатів, часописів СУР, письменники.

Ще в заявах для сігетської місцевої преси в період нелегкої підготовчої, організаторської діяльності перший заступник голови Союзу українців Румунії, він же голова Марамороської філії СУР пан Мирослав Петрецький, один із головних організаторів конкурсу, назвав його сьомий випуск національного рівня «особливо важливою подією для української спільноти всієї країни», в рамках якої «талановиті діти всіх регіонів країни, в яких проживають українці, пройматимуться емоціями конкурсу з читання української поезії», головна мета якого полягає «в стимулюванні дітей поглиблювати вивчення рідної мови», він зазначивши в тому ж числі в сігетській пресі, що в цьогорічному конкурсі вперше братимуть участь також і учні I-IV-х класів.

Після влаштування учасників конкурсу у готелях та відвідання його старовинного центру (можже, й децю космополітичного), зокрема, тими учнями й учителями, які вперше ступили на його вулиці, послідувало прекрасне, справді

урочисте відкриття Сьомого Національного фестивалю-конкурсу читців української поезії.

Тут – в переповненому глядачами залі спектаклів (учнями, учителями, батьками, представниками різних інституцій,

прийняття Генерального консула України в Сучаві, Його Ексцеленції Пана Василя Боєчка з хлібом-сіллю. Хліб-сіль на українському рушнику йому передали шанобливі господарі села Верхня Рівна – заступник голови – примаря села Іван Рускован з дружиною Даною, одягнені в красивому, специфічному місцевому одязі, під оплески радісних зустрічі глядачів з людиною, яка не забуває прибувати до Мараморощини на кожен важливу подію.

Відкриття фестивалю-конкурсу розпочалося гімном «Рева та стогне Дніпр широкий», виконаним відомим хором «Ронянські голоси», диригованим обдарованим професором музики Джетою Петрецькою, який мав завдання артистичності, художньо-артистичного аспекту відкриття.

Запрошений виступити, Генконсул України в Сучаві дружньо, від щирого серця підкреслив свої відвідини Мараморощини, побажав жителям мальовничого краю, в тому числі багатьох українцям, які проживають в ньому, щедротного добробуту, щастя, здоров'я, а учасникам конкурсу найбільше переможців, адже кожний його учасник то вже своєрідно переможець, раз досягнув національного рівня такого престижного конкурсу з декламування класичної і сучасної української поезії.

Префект повіту Марамуреш Антон Рогіан у вітальному листі, якого надіслав проводу СУР, організаторам конкурсу, присвятив слова великої поваги і шани жителям, учням та учителям українського походження за їх дбайливість і труд, старання бути серед кращих як там, де ведеться битва за кращий добробут, так і там, де битва за кращі знання в школі завжди впереді, завжди там, де буває змагання, конкуренція.

Здивувала своєю обізнаністю щодо української літератури в обширному виступі Генеральний інспектор Марамороського повітового шкільного інспекторату Ана Лукреція Молдован, яка, прочитавши вірш Миколи Негоди, присвячений матері Шевченка в перекладі на румунську мову Степана Ткачука, практично прикрасила урочистість відкриття конкурсу небувалою артистичністю. Так само зробила клузька студентка Світлана Лавиця, яка перемогла в численних конкурсах з української мови, прочитавши вірш Шевченка «Лілея».

(Продовження на 4 стор.)

Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Генконсул Василь Боєчко приймає хліб-сіль

Пан М. Петрецький і пан В. Боєчко

Учасники відкриття конкурсу

запрошеними) Палацу культури сторічної давності, де функціонує Народна школа мистецтв і Сігетський центр культури, – перевтілений на ведучого неординарної акції Мирослав Петрецький тепло привітав чільних присутніх гостей і побажав фестивалю-конкурсу успішності, а учням ними ж бажаних результатів.

І постав особливий момент: момент

УСПІШНИЙ VII-ий ВИПУСК НАЦІОНАЛЬНОГО ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ З ДЕКЛАМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

(Продовження. Поч. на 3 стор.)

Колишній заступник голови Румунського Сенату, а нинішній адвокат і почесний член СУР, румун Василе Мойш тепло й обізнано говорив про українську й російську літератури, зокрема про творчість Тараса Шевченка та своїх друзів українців, в оточенні яких він почувається, мов між своїми найближчими.

Радник Генеральної Дирекції в питаннях освіти нацменшин Міністерства національного виховання Румунії Єльвіра Кодря, зокрема, висловила таку думку: «Хочу подякувати голові Марамороської філії СУР Мирославу Петрецькому за те, що саме він організовує кожного року такий престижний, надзвичайно важливий для українців конкурс та Генеральному консулу України в Сучаві Василеві Боєчку за його постійне сприяння українській освіті в Румунії».

Поет Іван Ковач, серед іншого, сказав: «Впевнений у виборі учнями найкращих поезій для їх декламування, пропоную надрукувати збірник премійованих на всіх конкурсах віршів поруч з іменами премійованого учня та учителя, який його підготував. Це не будуть зайві, не будуть марні зусилля! Це будуть зусилля на наше майбутнє! На збереження через роки нашої дальшої любові до нашої ж поезії, не міг бракувати виступ відомого хору «Ронянські голоси» та юних «Соколят» під керівництвом талановитого викладача Джети Петрецької. Оплески і похвала румунської місцевої преси щодо їх виступу не забарилися. Щастя Вам і дальших успіхів!»

Голова Союзу українців Румунії п. Степан Бучута у привітальному листі до запрошених на особливу подію, особливих гостей, представників СУР і учасників конкурсу та учителів: «З кожним випуском конкурсу констатуємо, що в ньому бере участь дедалі більше учнів, дедалі краще підготовлених, а компетенція стала більш гострішою, нераз ставлячи журі у певні труднощі стосовно вибору кращих конкурентів. (...) Як завжди, важливу роль в розгортанні конкурсу мають педкадри, які вправно, з терпінням займаються підготовкою учнів, щоб вони якнайкраще відповідали вимогам конкурсу».

Виступи відомих українських письменників Павла Романюка і Михайла Трайсти та викладача Бухарестського університету асистента д-ранда Романа Петрашука окрилили теплі і такі щирі побажання учням в цьогорічному конкурсі.

На їх думку, вимагаються частіші зустрічі письменників із читачами і в

селах, і в містах, а також виступи українських письменників в Україні, як і письменників з України в Румунії, та премійовання Союзом українців Румунії кращих книжок наших письменників.

Принагідно підкреслити пропозицію

інспектор з викладання української мови в повіті Марамуреш Симона Мальярчук визначила завдання і обов'язки всього чисельного учнівського складу в повіті, який навчається української рідної мови, побажала учасникам конкурсу успіхів, від душі привітала педкадрів, подякувала їм за труд у всій педкадрівській діяльності.

З прекрасною пісню і віршем виступила шановна пані Надія Боєчко. Дякуємо!

Генеральний секретар Союзу українців Румунії Люба Горват назвала необмежені можливості учнів українців Румунії вчитися рідною мовою, навіть і всі предмети, щиро побажала учасникам конкурсу зі всіх повітів успіхів, а сатумарським учням українцям, з повіту, в якому вона працює, повернутися додому з преміями та відзнаками.

З такими побажаннями прилучився до попередніх виступаючих представник сучавської делегації

на конкурсі Борислав Петрашук, він вважаючи знання рідної мови всіма поколіннями українців найсвятішим обов'язком кожного з них у світі демократизму і якнайширших можливостей. «І ми, і ми тут!» – голова Ботошанської філії СУР Віктор Симчук і викладач української мови в Караш-Северіні Михайло Бобик, які тільки-що прибули з дороги.

В кінці урочистого відкриття конкурсу за його труд, організаторський талант, довгорічну діяльність на ниві культури Генконсул Василь Боєчко подарував голові Марамороської філії СУР Мирославу Петрецькому годинник з боку Міністерства закордонних справ України.

Та час затягнувся, а втомлені з доріг діти бажали вже, може, й повечеряти та відпочити. Ото ж – До побачення! До завтрашнього емоційного дня, в якому здружені на відкритті учні з різних повітів змагатимуться, конкуруватимуть, щоб вийти на найвищі місця конкурсу, стати переможцями.

До завтра! Дякуємо, шановні господа, за надання можливості провести відкриття нашого конкурсу в чудових умовах!

* * *

...8-е червня, вже в прибраному залі приміщення Марамороської філії СУР... (Слід сказати, що осідок цієї філії чи не з кращих в СУР).

Тут уже шум, тут уже діти, наші діти – в своїх українських костюмах, представляючи цим їх приналежність до певної місцевості Румунії. Не надивитись на їх щасливі і схвильовані, але впевнені в свою повноцінність личка, чисті очі, в очікуванні змагання.

(Закінчення на 5 ст.)

Виступ «Ронянських голосів»

Читає вірш студентка Світлана ЛАВИЦЯ

Михайла Трайсти надати конкурсу творчого елементу, назвати його також і «творчим», звичайно, від певного віку учасників та за віковими критеріями.

Як і інші пісні, на слова Шевченка чи народні, в чудових акустичних умовах залу Сігетського Палацу Культури, хор «Ронянські голоси» зробив своє діло (і це треба визнати!): виконував кожний свій виступ на майже професіональному рівні. Bravo ронянському хору (українському), його членам та його диригенту! Bravo також маленьким ронянським танцюристам, одягненим в місцевий національний одяг, які зачарували публіку, заставили її встати на ноги.

Директор Сігетського культурного центру Спіридон Праля – щирий друг українців. З його виступу так і склалася справжня пісня про злагоду між українцями та румунами, про необхідність дедалі більших зустрічей між ними на сценах.

В короткій та змістовній промові

УСПІШНИЙ VII-ий ВИПУСК НАЦІОНАЛЬНОГО ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ З ДЕКЛАМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

З ними прийшли викладачі, супровідники повітових груп, представники повітових філій і, звичайно, почесний гість заходу – Генеральний Консул України в Сучаві Пан Василь Боєчко разом із дружиною та адміністратором Консульства з дружиною.

Тут вже й комісія (журі), призначена організаторами СУР. В ній письменник Іван Ковач – голова, інспектор Симона Малярчук – заступник голови, доктор-музеограф Люба Горват – секретар і асистент д-р. Роман Петрашук та письменник Михайло Трайста – члени.

Перед виступами учнів Генеральний консул В. Боєчко вручив раднику в Міністерстві виховання Румунії Ельвірі Кодря букет квітів і тарілку з українськими мотивами за її нинішню освітянську діяльність, побажав їй багато, багато здоров'я. В той же час Генконсул В. Боєчко вручив письменнику і колишньому раднику Міністерства виховання Румунії Івану Ковачу медаль від Міністерства закордонних справ України за його довгорічну освітянську, літературну та журналістську діяльність.

І надійшов довгоочікуваний час: всі присутні в переповненому залі осідку СУР-Марамуреш пройнялися хвилюванням, емоціями почути, так би мовити, «своїх», не знали, як зробити, щоб їх підтримати, отже, як кажуть румуни, «тримали їм кулаки», піддержували їх, не забуваючи, що і серед «супротивників» є чимало талантів. Отже, знай поваги!

Члени журі були дуже уважні, хоч і знали, в яких умовах навчаються діти, серед важкостей можна б назвати хоча б відсутність відповідних (за навчальною програмою) підручників.

Та все пройшло, пробігло-пролетіло в гучних оплесках. І завдяки спритному, талановитому ведучому акції – тому ж М. Петрецькому, який, привикший зі сценою як музикант, дбав, щоб не забути нічого, але й не гаяти часу.

На паперах у членів комісії – оцінки, поки що тайні. Та вони вийдуть на поверхню, коли будуть ділитися «суми», коли будуть встановлюватись середні і місця, проценти, дипломи, грошові премії і в книжках.

Нелегка робота була в членів журі, та згодом, коли були встановлені результати, написанням імен, заповненням дипломів зайнялася учителька, відома письменниця Мараморощини Марія Чубіка і турботлива секретарка Марамороської філії СУР Леся Семенюк-Пую.

...Радість, а в декого сум у очах. В кожному разі, бути учасником національного, завершального конкурсу з читання поезії – це вже, як було сказано, перемога. Виступи керівників делегацій, виступи запрошених гостей і членів комісії про це й мовили.

шани і поваги з боку СУР та його проводу, адже вони це ті, які, перш за все, плекають рідне слово, збагачують українськомовні надбання в нашій батьківщині Румунії, і ждуть відповідності з боку СУР, що мало б перейти в дійсність шляхом зустрічей із читачами та багатьма іншими заходами, в тому числі розповсюдженням наших книг в бібліотеки Румунії, в національні установи і бібліотеки України та інших країн, де проживають 20 мільйонів українців, тобто, що мало б перейти в дійсність так нормально, так природно і так невимушено! У завершальних виступах членів журі, Михайла Трайсти, Романа Петрашука, Люби Горват, Симони Малярчук, Івана Ковача саме про це й була мова!

Генеральний консул України в Сучаві, Його Ексцеленція Пан Василь Боєчко підтримав такі думки, а зокрема сказав: «Під час конкурсу учні 1-12 класів продемонстрували свої декламаторські вміння та знання української класичної і сучасної поезії. За підсумками Національного конкурсу, переможцям та учасникам було вручено премії, а також Генеральне консульство України в Сучаві подарувало усім його учасникам та вчителям українські книги (120 примірників), видані видавництвом «Букрек» (м. Чернівці). Зазначений захід отримав високу оцінку журі та гостей конкурсу. Вперше у зазначеному конкурсі взяли участь учні 1-4 класів.

Учасники заходу запропонували організаторам конкурсу присвятити наступний Восьмий його випуск у 2014 р. 200-річчю від Дня народження великого українського національного поета Тараса Шевченка».

Це нас радує, оптимізує й настроює оптимістично, Пане Генеральний Консул! Дякуємо великому дипломату

й пречудовій людині!
Прощальний вечір пройшов... геніально! Навіть і найменшенькі, першокласники, танцювали і співали разом. Як? І по-українськи, і по-румунськи!

Браво їм! Браво організаторам за таку нагоду, надану символічно чи не всім нашим дітям і дорослим побути разом в справжній та дружній українській сім'ї!

Ронянські «соколята»

Зліва - направо: І. Ковач, В. Боєчко, Е. Кодря, С. Малярчук

Вважаючи, що Національний конкурс з декламування української поезії – одна з особливих подій румунського українства, а зокрема акція СУР з ініціативи Мараморощини, закріпивши і можливість збагачення моментів розгортання конкурсу та більшого приближення батьків та інтелектуалів наших сіл до конкурсу, зокрема українських поетів, які, треба сказати і це, бажають заслуженої

Сьомий Національний конкурс читців української поезії в Румунії

**Шановний пане
Генеральний Консул,
Шановні представники
Префектури Марамуреш,
Шановні представники
Міністерства національного
виховання,
Шановні представники Шкільного
інспекторату,
Шановний пане мер,
Шановні представники СУР,
Шановні запрошені і учасники!**

З радістю оглядаємо сьогодні один з найважливіших заходів, організованих Союзом українців Румунії, а саме «Конкурс читців української поезії», конкурс, який з прямою причетністю до нього Марамороської філії СУР, в тому числі голови філії пана Мирослава Петрецького, з підтримкою Міністерства Виховання, Шкільного інспекторату і з підтримкою мас-медіа дійшов до свого VII-ого випуску.

Роль цього конкурсу – це притягати учнів і педкадрів української національності до процесу пізнання та проведення ідентичності, культури та етнічних традицій шляхом поезії, оскільки поезія, подібно до художнього мистецтва, повинна бути вражаючою, але не визивною, такою, якою б входила в душу, та не шокувала і не дивувала собою, а своєю темою.

Всі ці риси певної поезії будуть виявлені учасниками зі всіх повітів, в яких учні українці вивчають рідну українську мову і які отримали I-у премію на повітовому етапі з декламування української поезії із Араду, Ботошан, Караш-Северіну, Марамурешу, Сату Маре, Сучави, Тімішу.

З кожним випуском конкурсу констатуємо, що дедалі більше учнів беруть у них участь з дедалі кращою підготовкою, а компетенція стала більш завзятішою, нераз ставлячи журі в трудність рішення.

Одночасно радіємо, що організатори змогли притягнути до цього етапу і учнів I-IV

класів, які мають можливість привикати до сцени, тим самим в молоді роки читати поезії великих українських поетів на високому рівні, а їх сама ж участь на національному етапі Конкурсу з декламування української поезії робить переможцями.

Як завжди, дуже важливу роль у розгортанні конкурсу мають педкадри, які мають вміння і терпіння займатися підготовкою учнів для успішного виконання вимог конкурсу.

Союз українців Румунії, як і кожного року, на Національному етапі Конкурсу з декламування української поезії надаватиме учасникам I, II, III премії і відзнаки.

В кінці дозвольте подякувати вам усім за вашу присутність і побажати учасникам та комісії успіху і того, щоб найкращі перемогли.

З особливою повагою,
в ім'я Голови Союзу українців Румунії
Степана БУЧУТИ –
радник Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

**ДОРОГІ УЧНІ!
ДОРОГІ УЧИТЕЛІ!
ШАНОВНІ ГОСТІ!**

Як добре, що вже змалку наші діти читають і перечитують, вчать напам'ять поезію українських поетів-класиків, а також сучасних, в тому числі талановитих українських поетів Румунії, щоразу проймаються відчутністю високої немеркнучості, зерничної, глибинної одержимості, новоджерельних відкриттів, життєдайності та небесно-дайності.

Адже всі поети, а наші українські поети, зокрема, це творителі слова, це ті, що збирають у пригорщі світло, викопують з глибинних підземель і з височезних небес срібло-золото великої поезії.

Тому ми їх любимо, і тому, що за їх довге-коротке життя вони поєднують себе з бенефісом поезії

для людей, малих і великих, тому що вони сприяють нам виходити в знаменність нашого світу, коли вона і багатоманітна, і тріумфальна у спостиганні вічності, а чи лише тимчасовості життя.

В сріблі-золоті вибрані нашими учнями для читання на фестивалі поезії! Вони перебувають в повноцінному схрещенні поетичних ліній, опри-

люднених на сторінках часописів і книжок, вони приймають в душі найпристрасніші почуття, найглибші думки й відсвітні, відсвітні виміри слова, високу символіку й цілісність українського поетичного сенсу серед животрепетних поетичних сенсів світу.

Тому я, впевнений у виборі учнями найкращих поезій для їх декламування, пропоную надрукувати збірник премійованих на всіх фестивалях віршів

поруч з іменами премійованого учня та учителя, який його підготував.

Це не будуть зайві, не будуть марні зусилля! Це будуть зусилля на наше майбутнє! На збереження через роки любові до нашої поезії, до нашої солов'їної мови!

Бажаю всім і кожному з учасників нинішнього фестивалю-конкурсу успіхів і сподіваюсь, що запропонований мною збірник стане корисним як для учителів, так і для учнів у вивчанні рідної мови.

Успіхів, дорогі учні, дорогі учителі!

(З виступу голови журі поета Івана КОВАЧА)

Комісія-журі Фестивалю-конкурсу. Зліва-направо: Люба Горват, Симона Малярчук, Іван Ковач, Михайло Трайста, Роман Петрашук

**Вельмишановні гості,
шановні колеги,
дорогі діти!**

Зприємністю хочу привітати Вас із початком Національного конкурсу декламування української поезії. Роль мови у формуванні і самовираженні особистості величезна. Мова – то магічне дзеркало, невичерпний засіб спілкування. У мові відображено життєвий досвід, сприйнятий людством від давнини до сучасності.

Українська мова є великим надбанням української нації, адже володіння мовою та писемною культурою є ознакою духовного багатства особистості, її інтелектуального потенціалу. Богом дарована нам одна з

найкрасивіших і милозвучніших мов світу, мудрість народу зашифрована у слові. Українська мова звучить на всіх паралелях і меридіанах, де живуть українці. Українська мова – це світова мова. І ми можемо пишатися нею.

Шановні учасники конкурсу! Дозвольте від імені Державного Секретаря Генеральної Дирекції в питаннях освіти мовами національних меншин, від себе особисто привітати всіх Вас і побажати Вам успіху.

Насамперед мої слова щирої вдячності Вам – педагогам, організаторам конкурсу, батькам, учням – за те, що зберегли українське слово. Батьківська хата, українське слово, перша вчителька, рідна школа завжди на першому місці у нашому навчально-виховному процесі.

Я вітаю Вас і все українство, присутнє в залі, з початком конкурсу. Солідаризуюся з усіма

добрими словами, сказаними про вчительство, про організаторів, які опікуються цим конкурсом, про всіх причетних до нього. Сьогодні – свято юних і свято для юних. Я бажаю вам, щоб цей конкурс відзначився неймовірними талантами. А ще хочу подякувати Голові Марамороської філії СУР Мирославу Петрецькому за те, що саме він організовує кожного року такий престижний, надзвичайно важливий для українців конкурс, та Генеральному Консулу України в Сучаві Василю Босчкові за його постійне сприяння українській освіті в Румунії.

Дякую всім Вам!

Ельвіра КОДРЯ – радник Генеральної Дирекції в питаннях освіти мовами національних меншин Міністерства національного виховання Румунії

Україна запропонувала ЮНЕСКО відсвяткувати ювілей Шевченка на міжнародному рівні

Міністерство культури України сподівається, що генеральна конференція ЮНЕСКО прийме рішення про відзначення 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка на міжнародному рівні.

«Україна звернулася до ЮНЕСКО з пропозицією відзначити ювілей Тараса Шевченка на міжнародному рівні», - повідомив у ході запитань до уряду в парламенті міністр культури України Леонід Новохатько.

За словами міністра, таку заявку ЮНЕСКО прийняла, і на засіданні генеральної конференції буде розглядати це питання.

Новохатько повідомив, що відповідне засідання генеральної конференції ЮНЕСКО відбудеться у листопаді 2013 року. «Ми сподіваємося, що наша заявка буде прийнята і протягом 2014 року все світове співтовариство, зокрема, і в рамках ЮНЕСКО, буде відзначати ювілей Великого Кобзаря», - сказав він.

Також Новохатько розповів про дії уряду з

підготовки до святкування 200-річчя з дня народження Шевченка.

Зокрема, за словами міністра, уряд виділив 27,2 млн грн на ремонт центрального музею

Шевченка в Києві, який не ремонтувався з радянських часів. «Тому є прекрасна можливість довести до ладу не тільки могилу Тараса Шевченка, не тільки будинок-музей

Тараса Шевченка, але й музей у Києві», - сказав він.

Глава Мінкульту зазначив, що в проекті ремонту музею передбачено створення кращих умов для експозиції і для роботи вчених у будівлі музею.

До ювілею Тараса Шевченка Держкіно оцифрує ряд класичних кінострічок про Кобзаря.

Також, за словами міністра, за рішенням уряду проводиться реставрація фільмів, знятих за творами Шевченка. «В листопаді цього року я сподіваюся, що разом з вами ми будемо на презентації тих відреставрованих фільмів, зокрема, «Сон», «Наймичка», - сказав він, зазначивши, що найстарший кінофільм датований 1926 роком.

Новохатько також повідомив, що Україна тісно співпрацює з державами, де жив і бував Шевченко за життя, - Казахстан і Росія. За його словами, у цих країнах також заплановано низку заходів з відзначення 200-річчя з дня народження Шевченка.

Пункт пропуску у майбутнє, який вдихне нове життя у прикордонні громади Івано-Франківщини та повіту Марамуреш

18 червня 2013 року у м. Яремче Івано-Франківської області (Україна) відбувся круглий стіл, присвячений перспективам відкриття пункту пропуску на українсько-румунському державному кордоні в районі Шибене (Івано-Франківська обл.) - Посніле-де-Суб-Мунте (повіт Марамуреш).

В круглому столі взяли участь Надзвичайний і Повноважний посол України в Румунії Теофіл Бауер, голова Івано-Франківської облдержадміністрації Михайло Вишиванюк, перший заступник голови ОДА Василь Плав'юк, голова Повітової ради Марамурешу Замфір Чічеу, сенатор Парламенту Румунії Лівіу Мар'ян

Поп, депутат Парламенту Румунії Васіле Берч, представники центральних та місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування та організацій громадянського суспільства України та

Румунії. Організаторами заходу виступили Івано-Франківська облдержадміністрація та громадська організація «Агентство з розвитку приватної ініціативи» (м. Івано-Франківськ).

Учасники круглого столу обговорили комплекс питань, пов'язаних з відкриттям міжнародного пункту пропуску, оцінили зумовлені цим переваги та перспективи.

Пункт пропуску планується відкрити у Верховинському районі Івано-Франківської обл., як міжнародний для автомобільного та пішохідного сполучення, вантажно-пасажирського (з обмеженням вантажопідйомності транспортних засобів до 3,5 тонн). Проект відкриття пункту пропуску передбачає будівництво автодороги до державного кордону з обох сторін.

Патріарх Румунської Православної Церкви Даніель нагородив Голову СУР інж. Штефана Бучуту Почесною грамотою Святого Апостола Андрія - Покровителя Румунії - за підтримку у побудові української православної церкви Святих Апостолів Петра і Павла у м. Решіці.

Празник Вознесіння в українських селах

Празник Господнього Вознесіння завжди припадає на четвер 40-го дня по Христовому Воскресінні. Це один з великих Господських празників, який возвеличує подію Христового Вознесіння на небо. Св. Іван Золотоустий у своїй проповіді на Вознесіння каже: «Сьогодні людський рід совершенно примирений з Богом. Зникла давня боротьба й ворожнеча. Ми, що були недостойні жити й на землі, - вознесені на небо. Сьогодні стаємо наслідниками небесного царства, ми, що не вартуємо й земного, виходимо на небо й успадковуємо престол Царя і Господа. А людська природа, перед якою херувим боронив рай, піднесена тепер понад усякого херувима».

Храм на честь цього празника поставлений в марамороському селі Бистрому і тут весь народ чекає з радістю це велике свято, маючи на увазі, що сюди приїджає багато гостей з усіх-усюд.

На цей храм пан священник Юрча Іван – отець нашого села, – запросив панів священників з сусідніх українських сіл,

які, на нашу честь, відповіли на запрошення і служили під час служби великому святу, св. Лаврюк Микола (Сірет), св. Сакалош Георгі (Вишавська Долина), св. Дутка Микола (Тиса), св. Арделян Василь (Красний), св. Арделян Василь (Сока-ТМ), св. Хащек Ілля-

(Петрів) і св. Арделян Іван, наш улюблений вельмиповажаний отець, син нашого села, який служив попередньо в нашій бистрянській церкві.

Також були запрошені протесії з сусідніх українських сіл із їхніми дяками. В протесії беруть участь молоді дівчиці, які несуть церковні прапори, але їх попереджають маленькі дівчата з іконами, на яких зображене Вознесіння Ісуса Христа. Вони одягнені в народних українських костюмах, а на голові мають вінки, які символізують душевну і тілесну чистоту.

Після церковного храму гості запрошені до столу і в гості до своїх знайомих, де розмови і спогади кінчаються вечерею.

Вознісшись на небо, Христос залишається жити на землі у Церкві. Церква представлена апостолами, її діла, символізовані на дея-

ких іконах «Вознесіння» оливковими деревами, плодоносять на небі, і вона сама у невидимий спосіб теж є небом на землі.

(Продовження на 11 стор.)

Лучія ГЛЮДЯН

(Поляни), св. Петровай Віктор (Кричунів), св. Головчук Данієль (Ремети), св. Клемкович Ярослав (Луг над Тисою), св. Маріш Віорел (Довгополе), св. Годинка Іван, св. Рагован Петро (Кривий), св. ієромонах Ігнатіс, св. Вулпе Василь-Петрів, св. Петровай Іван

ГУЦУЛЬСЬКА ТЕМА В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Зображення Гуцулії в словесному мистецтві, мабуть, таке ж давнє, як і вона сама. Йдеться, звичайно, про фольклор, так само, як і в румунів та інших народів, про знамениті гуцульські коломийки та співанки різних жанрів, в яких знаходимо лірико-епічні розповіді про всі сторони життя людини – як суспільного, так і особистого. Якщо брати до уваги писану літературу, то Гуцулія на її сторінках з'являється лише в першій половині XIX ст., але є підстави вбачати початки літературної Гуцулії значно раніше.

У 1584 р. побачила світ поема «Роксоланія», написана латинською мовою у місті Любліні (Польща) автора Себастьяна Кленовича (за декима, Кльоновича), який постійно мешкав у Західній Польщі і мав нагоду відвідувати українські землі, а головню Карпати. Ознайомився дуже добре із гірським краєм, де проживали гуцули, із великою симпатією писав про Україну (Роксоланію). Зокрема, він описує життя, працю, звичай східноукраїнських пастухів, що рязуче нагадують нам гуцулів. Можна припустити, що саме із записаної Кленовичем людності походили ті, хто заселяв карпатські гори.

Він пише, що руси-пастухи на протязі цілого літа випасають худобу в лісах, далеко від дому. Доять її не жінки, а мужчини. З молока виробляють сир, а з нього бринзу. Причому частину здають власникам худоби, а частину лишають для себе, цілком так, як це роблять гуцули в полонині. Побут і розваги пастухів-русів наче списані з побуту й розваг гуцульських:

«... дітей своїх не посилають до шкіл на навчання, змалку їх вчать пасти череду (панів) в лісах.

Там, у лісах, юнаки все життя з чередою провадять. Кожен худібку свою якнайпильніш стереже.

...Має пастух тут із чого сопілку собі змайструвати, вигравати на ній може сьогодні пісні, сопілкою душу тужливу свою звеселяє, різні складає пісні і сумно виводить на ній.

Про колишні бої він співає, то знов про кохання, радісне чути й сумне в співі простого митця. Бачив я тут гайдуків, як мителицю шкварили хвацько, жваво з ногами у такт били об землю вони. В правій руці в них – ножі, а в ногах видно ритм відповідний, зброя блискуча в усіх іскрами сяяла в танку».

Читаючи цей опис, згадуєш і сумовиті коломийки, які виграє на сопілці гуцул і вогнисті аркан та гуцулку.

Перенесемось із XVI ст. на кінець XVIII. Блискучий учений, ерудований у багатьох галузях науки, уродженець Франції, німецький професор Львівського університету Бальтазар Гакет, робить перший опис Гуцулії, видав чотиритомну роботу про життя горян, тобто гуцулів. Четвертий том під заголовком «Найновіші природничі подорожжі», що вийшов в світ 1794 року в Нюрнберзі.

До гуцульської теми майже одночасно звертаються як українці, так і поляки.

Тут, як і в багато чому іншому піонерами стали члени «Руської трійці» – М. Шашкевич, І. Вагилевич та Я. Головацький, котрі сходили цілу Гуцулію, і набуті знання та враження стали джерелом для художніх творів та наукових праць, що вийшли з-під пера зачинателів української літератури в Галичині. Як це тоді було звичайно, реалії життя письменники розглядали крізь романтичний серпанок.

(Продовження на 11 стор.)

Юрій ЧИГА

Відкриття фотовиставки «Києво-Печерська Лавра – святиня України», присвяченої 1025-річчю хрещення Київської Русі

Щодо відкриття фотовиставки «Києво-Печерська Лавра – святиня України», присвяченої 1025-річчю хрещення Київської Русі

У контексті підготовки до відзначення у липні ц.р. 1025-річчя хрещення Київської Русі, 14 червня ц.р. у приміщенні Культурно-інформаційного центру у складі Посольства України в Румунії відбулось офіційне відкриття переданої дипустанові Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником фотовиставки «Києво-Печерська Лавра – святиня України». До складу виставки входять 40 високоякісних комплектів кольорових фотографій, які відображають різноманітні історичні та сучасні аспекти архітектурних комплексів, а також найбільш характерні інтер'єри культових споруд Києво-Печерської Лаври.

Презентація виставки відбулась в рамках традиційного для Бухареста щорічного міжнародного культурного заходу під назвою «Ніч культурних інститутів 2013», що забезпечило велику кількість відвідувачів.

У своєму інтерв'ю телевізійному каналу TVR-1 та у виступі на відкритті виставки Посол підкреслив значимість хрещення Київської Русі для її приєднання до культурно-духовних цінностей європейської цивілізації, роль цієї події у перетворенні Києва на центр культури, освіти та духовності Східної Європи та, у цьому контексті, місце Києво-Печерської Лаври у збереженні та зміцненні православ'я впродовж дев'яти століть не лише в Україні, але й в інших

країнах Східного обряду, у тому числі в середньовічній Молдові та Валахії, куди з Лаври систематично направлялись служителі церкви, надсилались книги, друкарське обладнання тощо.

Посол поінформував присутніх про особливу увагу, яка надається підготовці до відзначення

держави, та нинішніми європейськими устремліннями України, важливим етапом яких стане підписання на Вільнюському саміті ЄС Східного партнерства Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Згідно з програмою презентації фотовиставки, колекції українських церковних книг, творів українського народного мистецтва та показу українських фільмів, на заході виступили представники української громади м.Бухарест, зокрема письменниця українського походження О.Андрич, яка присвятила свою доповідь історичним передумовам прийняття християнства Київською Русю, поетеса українського походження С. Забарченко, яка висвітлила мало-відомі для румунської публіки сторінки історії біблійських часів, а саме щодо перебування та місіонерську роль у першій половині першого століття нашої ери на території Західного та Північного Причорномор'я Апостола Андрія, вона ж вперше оприлюднила

1025-річчя хрещення Київської Русі з боку вищого керівництва Української держави та, у цьому контексті повідомив про те, що на урочистості, яка відбудеться 26-28 липня ц.р. у Києві з цієї нагоди, Президентом України В.Ф. Януковичем та Предстоятелем Української Православної Церкви Митрополитом Володимиром були запрошені Президент Румунії Т. Бесеску та, відповідно, Патріарх Румунської Православної Церкви Даніель.

Була проведена паралель між подіями понад 1000-літньої давності, які тоді підняли Київську Русь до рівня високорозвинутої європейської

спеціально написаний вірш, присвячений Володимиру Великому, а також актриса Д.Гіцеску, яка прочитала вірша на релігійну тематику, та інші.

Весь контекст заходу було зареєстровано румунським телевізійним каналом TVR-1, який 25 червня ц.р. присвятить презентованій у КЦ виставці спеціальну передачу.

Виставка «Києво-Печерська Лавра – святиня України» буде представлена у приміщенні Культурно-інформаційного центру у складі Посольства України в Румунії до серпня ц.р.

Херсонес і церкви Карпат можуть стати всесвітньою спадщиною

Херсонес може отримати статус всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (фото - chersonesos.org)

Вперше за останні кілька десятиліть на сесії ЮНЕСКО буде розглянуто можливість включення українських пам'яток до списку всесвітньої спадщини

ЮНЕСКО може включити український Херсонес і дерев'яні церкви Карпат до списку світової культурної спадщини. Про це сказав журналістам на брифінгу міністр культури Леонід Новохатько.

Як передав кореспондент ЛІГА Бізнес Інформ, Новохатько зазначив, що в п'ятницю на сесії ЮНЕСКО, яка проходить в ці дні в Камбоджі, буде розглядатися питання про включення до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО двох українських об'єктів. «Такого не відбувалося кілька останніх десятиліть. Йдеть-

ся про два об'єкти - Херсонес у Севастополі і дерев'яні церкви карпатського регіону», - пояснив міністр.

Городище Херсонес являє собою експозицію під відкритим небом на території національного заповідника Херсонес Таврійський у Севастополі. Це

розкопки будівель і споруд, що відносяться до різних періодів життя міста: елліністичному, римському і, головним чином, візантійському. Площа експозиції обширна (45 га) і дає вичерпне уявлення про міське планування (т.зв. гіпподамове), яке зазнало лише незначних змін впродовж двохтисячолітнього існування Херсонеса.

Головна мета списку Світової спадщини - зробити відомими і захистити об'єкти, які є унікальними у своєму роді. Практично щорічно проводяться сесії комітету ЮНЕСКО, на яких за певними критеріями визначаються природні або створені людиною об'єкти, що представляють інтерес в силу їх особливої культурної, історичної або екологічної значимості.

Нагадаємо, що сьогодні вже стало відомо, що минула загроза виключення зі списку ЮНЕСКО Києво-Печерської лаври та Софії Київської.

200 років від заснування Дунавецької Січі

7-8 червня ц.р. в м. Тульчі пройшли заходи з нагоди 200-річчя від переселення запорізьких козаків у Верхній Дунавець і заснування Дунавецької Січі. В рамках заходів відбулася Міжнародна наукова конференція, у якій взяли участь науковці з України і Румунії, представники сурівської періодики, члени української громади м.

Тульчі і околиць. З боку Посольства України в Румунії у заходах взяв участь радник-посланник Теофіл Рендюк. На запрошення організатора і газди подій, голови Тульчанської філії СУР Дмитра Черненка відгукнулися й представники державної та місцевої влади Румунії, а саме сенатор Парламенту Румунії Октавіан Моток, депутат Парламенту Румунії Васіле Гуду і мер міста Тульчі Константін Годжа. Після робіт Конференції учасники переглянули документальний фільм «Кубанські козаки. А вже літ двісті...» режисера Валентина Сперкача, який разом із своїм колегою продюсером Олександром Фроловим, прибули на добруджанські землі з метою зняти документальний фільм про долю задунайського козацтва.

Також учасники заходів поклали квіти до пам'ятника Задунайській Січі в с. Верхній Дунавець і побували в екскурсії «Слідами задунайських козаків».

Детальніше про ці та інші події в рамках заходів з нагоди 200-річчя від переселення запорізьких козаків у Верхній Дунавець і заснування Дунавецької Січі – в наступному числі «Вільного слова».

Ірина МОЙСЕЙ

ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

27 червня ц.р. у приміщенні Культурно-інформаційного центру у складі Посольства України в Румунії (м. Бухарест, Каля Вікторіей, 26) відбулося урочисте відзначення Дня Конституції України.

Цього дня, 17 років тому, Верховна Рада України прийняла новий Основний закон країни - першу Конституцію новітньої незалежної Української держави.

В урочистостях взяли участь представники керівництва та члени Союзу українців Румунії, у тому числі і актив його Бухарестської філії, громадяни України, які постійно проживають або тимчасово перебувають на території Румунії, представники румунської громадськості, працівники ЗМІ, співробітники Посольства та члени їх сімей.

В рамках урочистостей з промовою виступив Надзвичайний і Повноважний Посол України Теофіл Бауер, який, зокрема, ознайомив запрошених із особливостями конституційного процесу в Україні.

Мали місце привітання від керівництва Союзу українців Румунії, виступи українських дипломатів та румунських дослідників історичних подій, пов'язаних з історією українських конституцій, починаючи від Конституції П. Орлика і до сучасного Основного Закону України.

III-й секретар Посольства України в Румунії Денис Левицький представив окремий матеріал на тему Конституції України.

У залі для урочистостей була розгорнута виставка тематичних публікацій та документів, а також демонструвалися документальні фільми про відзначення Дня Конституції в Україні.

Мініальбом з конкурсу читання поезії

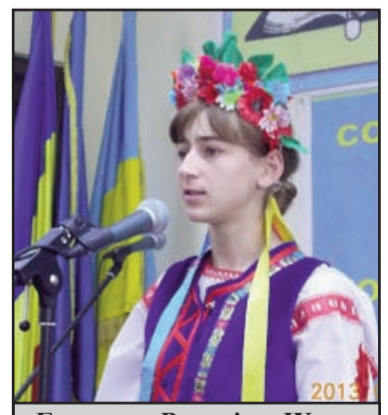
Климкович Анастасія, V кл.

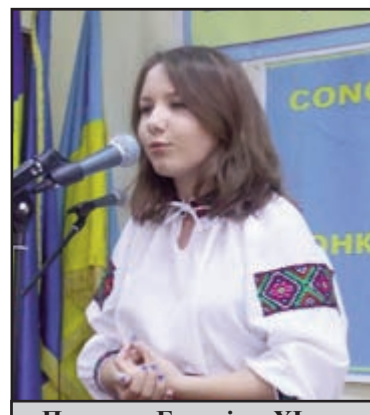
Костюк Чезара, VI кл.

Онужик Світлана, VII кл.

Гавриляк Вероніка, IX кл.

Попович Беатріса, XI кл.

Кордубан Ірина, XI кл.

Український фільм на Міжнародному кінофестивалі «Трансільванія»

4 червня в місті Клуж-Напока відбувся показ відреставрованої версії фільму «Земля» Олександра Довженка (1930 р.) в музичному супроводі етно-хаос гурту «ДахаБраха». Стрічка увійшла в офіційну програму Міжнародного кінофестивалю «Трансільванія» як одна з шести спеціальних подій і була єдиним ретроспективним показом. І все завдячується тому, що один з організаторів та селекціонерів фестивалю був присутній на Одеському міжнародному фестивалі і, побачивши цей незвичайний фільм, вирішив запросити його до Клужу.

Для тих, кому цей гурт поки що невідомий, хочу зазначити, що його стиль

визначається учасниками як «етно-хаос», що підкреслює «хаотичне» поєднання різних етнічних складових. Назва „Даха Браха” перекладається зі старослов’янської як „давати-брати”. Багато хто з прихильників творчості цього гурту стверджує, що саме так і відбувається під час виступів „дахабрахівців”: виконавці віддають глядачам шалену енергію. Гурт використовує українські народні пісні, переважна більшість яких записана учасниками гурту в фольклорних експедиціях різними регіонами України. Українські пісні виконуються в автентичній манері й поєднуються зі звучанням широкого ряду ударних інструментів переважно азійського

походження – індійські табла, буддистський гонг, маракаси, а також віолончелі та російські трещотки.

Музичний супровід до цього фільму гурт «ДахаБраха» створив протягом зими-весни 2012 року на замовлення Національного центру Олександра Довженка. Тож, зустрівшись з вокалістом гурту Марком Галаневичем, я поцікавилася, як пройшов цей творчий процес, наскільки він був складним: «Звичайно, це був один з наших найскладніших проектів, і, звичайно ж, це була велика відповідальність.

(Продовження на 11 стор.)

Людмила ДОРОШ

ГУЦУЛЬСЬКА ТЕМА...

(Закінчення. Поч. на 8 стор.)

Це стосувалося особливо поляків, зокрема Є. Борецького. Їхню увагу привертало події і люди небуденного, героїчного характеру. Тому пишуть вони переважно про опришків. Причому літературні опришки того часу були іноді дуже далекими від реальних. Наприклад, Довбуш із повісті Е. Броцького «Опришки в Карпатах» (1830) – це романтичний розбійник, шляхетний й галантний, що нагадує швидше світського француза, ніж гуцула з Карпат.

Довгий час письменники не бачили в Гуцуллі нічого гідного уваги, крім опришків. Карпати для письменників Галичини були тим, чим Запорізька Січ для письменників України, тобто місцем, де розквітли волелюбність, непокірність, мужність та відвага. Опришківство привернуло увагу й іншого польського письменника – Ю. Коженювського, – автора драми «Карпатські гори» (1841), що частіше між гуцулами має назву «Верховинці» (1841), але Коженювський зумів показати со-

ціальні та політичні причини опришківства, яке він назвав і вважав формою протесту проти насильницької австрійської рекрутчини та проти кривд з боку нечесних багатіїв. П'єса «Верховинці» йшла з величезним успіхом на польських сценах і сприймалася демократичною польською громадськістю і в Кракові, що належав тоді Австрії, і у Варшаві, що перебувала під російською владою, як заклик до непокорі гнобителю. Пісня з цієї п'єси «Червоний пояс», по-польськи «Червни пас», що прославляла волелюбність, ще й досі популярна в Польщі. П'єсу О. Коженювського, крім М. Устияновича, перекладали також С. Тобілевич, Гнат Хоткевич та інші.

Деякі поети – К. Вуйціцький, М. Романовський – бачили в Гуцуллі лише красу природи і перебільшували її дикість і неприступність до неї, і не помічали, що для гуцулів ця природа була рідним домом.

У трагічний для українського великого народу та його літератури 1861 рік відбулася небуденна подія: вперше в

українському письменстві зазвучав голос гуцула. У полемічній, спрямованій проти москвофільства брошурі Л. Кобилянського «Слово на слово до редактора «Слова» були, як доказ краси рідної мови, надруковані сім поезій Юрія Федьковича. Потім одна за одною з'явилися поетичні збірки та окремі твори «буковинського Кобзаря». У ліриці, в поемах та оповіданнях Юрій Федькович показав світові красу свого рідного краю, багатий духовний світ гуцулів, їх працю, побут, звичаї, боротьбу за волю. Балади «Довбуш», «Юрій Гінда», поеми «Лук'ян Кобилиця», «Новобранчик», «Дезертир» та інші оповідання зросли на ґрунті фольклору, але стали виявом поглядів людини, що піднялася до глибокого розуміння політичних, соціальних та моральних проблем свого часу. У своїх поезіях Федькович задекларував єдність українській нації, насильно розділеної між чужими державами. «Буковинський соловій» вперше постав перед читачем не екзотично-романтичним гуцулом, а повновартісною людиною, вірним сином поневоленої чужинцями землі, істинним господарем своїх гір, носієм високих моральних рис українця-горянина.

(Далі буде)

Празник Вознесіння в українських селах

(Закінчення. Поч. на 8 ст.)

Для Апостолів і для вірних Христове Вознесіння – це одночасно і сумне прощання, і багатонадійне очікування. Апостоли бачать відхід на небо свого улюбленого Учителя й Спасителя світу. Однак, перед Апостолами з'являються два ангели і вони нагадують, що Христос повернеться з неба у славі, як тепер возноситься на небо (Лк. 24, 50-53; Ді. 1, 9-11).

Сам же Христос запевнював їх, а також і нас, що Він відходить приготувати місце

для нас (Йо. 14, 2) та що в таїнственный спосіб Він буде з нами до кінця віку (Мт. 28, 20). Невдовзі, казав Христос, Отець Небесний пошле на Церкву Христову іншого Утішителя – Святого Духа (Ді. 1, 8).

Століттями людство споглядає небо, вважаючи його осідком абсолюту і всякої краси. Ангели радять робити протилежне: «Чого стоїте, дивлячись на небо?» (Ді. 1, 11). Ви відкриєте невидиме, але справжнє небо у простій подобі Господньої Слугині».

УЛЬМА (СУЧАВА): «СПІВЖИТТЯ» – ХХ

15 -16-го червня ц. р. у громаді Ульма відбувся ХХ-ий випуск фестивалю «Співжиття», який мав I-ий випуск у сучавській Марицеї. Я впевнений, що багато кореспондентів будуть про це писати в наших часописах, тож подумав подати тільки назви ансамблів, які виступали, місцевості, їх інструкторів та фото.

Отже, подаємо назви учасників відомого фестивалю: «Козачок» – Балківці – Петро Шойман; «Полонинка» – Палтину – Марія Гуцуляк; «Голоси Негостини» – Негостина – Феліція Григораш; «Червона Калина» – Негостина – Валентин Влуджя; «Веселка» – Вашківці – Кармен Крешмару; «Замкова надія» – Серет – Богдан Попович; «Коломийка» – Серет – Зірка Янош; «Гуцулка» – Ульма – Мірча Трифан; «Ліцеїсти» – Радівці – Павло Костіл; «Черешенька» – Ліповень – Василь Чубатура.

У 2014 р. ХХІ-ий фестиваль «Співжиття» відбудеться у Ватра Молдовіцей.

Текст: **Микола КУРИЛЮК**
Фото: **Ілля САВЧУК**

Мірча Луческу у ТОП-20 футбольних тренерів світу

РЕЙТИНГ. Американське інтернет-видання Bleacher Report склало рейтинг кращих футбольних тренерів сучасності.

Журналісти Bleacher Report зробили свій вибір, ґрунтуючись не лише на результатах сезону, що завершився, а й акцентуючи увагу на кар'єру фахівців у цілому, повідомляє Gazeta.ua.

Перше місце дісталось экс-тренеру мюнхенської «Баварії» Юппу Хайнкесу, друге - Жозе Моуріньо, третє - Дель Боске. Екс-наставник «Барселони» Пеп Гвардіола - четвертий, тренер «Шахтаря» Мірча Луческу - 16-й.

ТОП-20 тренерів світу

1. Юпп Хайнкес (Німеччина, экс-тренер Баварії)
2. Жозе Моуріньо (Португалія, Челсі)
3. Вісенте дель Боске (Іспанія, збірна Іспанії)
4. Хосеп Гвардіола (Іспанія, Баварія)
5. Оттмар Хітцфельд (Німеччина, збірна Швейцарії)
6. Луї ван Гал (Голландія, збірна Голландії)
7. Марчелло Ліппі (Італія, Гуанчжоу Евергранд)
8. Рафа Бенітес (Іспанія, Наполі)
9. Карло Анчелотті (Італія, ПСЖ)
10. Арсен Венгер (Франція, Арсенал)
11. Гус Хіддінк (Голландія, Анжі)
12. Луїс Феліпе Сколарі (Бразилія, головний тренер збірної Бразилії)
13. Юрген Клопп (Німеччина, Боруссія Д)
14. Мануель Пеллегріні (Чилі, МанСіті)
15. Фатіх Терім (Туреччина, Галатасарай)
16. **Мірча Луческу (Румунія, Шахтар)**
17. Антоніо Конте (Італія, Ювентус)
18. Марсело Б'єлса (Аргентина, Сантос)
19. Андре Віллаш-Боаш (Португалія, Тоттенхем)
20. Лучано Спалетті (Італія, Зеніт)

ОБРЯДИ, ОБИЧАЇ ТА ПОВІР'Я, ПОВ'ЯЗАНІ З ВЕЛИКОДНЕМ У МОЄМУ СЕЛІ УЛЬМА

(Закінчення. Поч. в попередньому номері)

Завжди сьогодні, і тому десять або більше років, у кошики ставили тільки домашні продукти. Купувати у магазині солонину, сир та інші продукти було соромом, знаком того, що такі особи не господарі. Врешті в кошику знаходили місце і для пляшки води, бо освячена вода вважається поміччю «від усякої слабості», від отруєння та «приворожіння-причарування».

Знову повертаємось до закінчення богослужіння та освячення паски та страв, надходить пора до великодньої магії, і, вже до сказаного, добавляємо, що всі квапляться додому, бо гуцули вірили, і ще вірять, що «хто борше» (швидше) буде в хаті, той скорше зробить «літо». Біля церкви гуцули і в неділю рано, після освяченої страви, дають бідним потрохи страв.

Вдома гуцули тричі обходили зі «святістю» оселю (господарку, хату), а потім ішли до худоби. Освяченими стравами торкалися почергово кожної маржини, на останок промовляючи: «Аби нічо не брало вівці, кози, корови, ек ніхто не озме цу світу паску». Хто мав сад, то так само здійснювали довкола нього ритуальний обхід із примовленнями.

Цей обичай частково існує і посьогодні, бо кожний господар дбає таким чином про здоров'я худоби і благополуччя дому. Ввійшовши після

обходу до хати, газдині приготують святковий християнський обід. Після молитви розпочинається ритуальна трапеза, у якій куштуванню кожної з посвячених страв надається певне значення. Так, свячені яйця запобігають шлунковій корчі, будз і сир – від лихоманки, хрін дає силу, часник споживають, щоби бути славними, крім того, без часнику не обходиться жодне велике свято, солонину – щоби бути ситим, вербу – щоби рости швидко, як верба.

Популярно, після кожної великодньої трапези, розпочинаються моменти молодіжної забави. Парубки і дівчата збираються біля церкви і розпочинають різні ігри, котрі вже стали традиційними. В першій мірі ці забави для молоді пов'язані із писанкою. Із давнини передалася з поколінь до поколінь гра, або, може, краще сказати, обичай «парування писанок». Парубок із писанкою в руках зустрічає дівчат і починають розмову, як між молодими, і дівчина дарує писанку парубкові, хлопець дякує дівчині за писанку, як пара до його писанки. Парування продовжується, бо дівчата беруть до церкви багато писанок, щоби задовольнити кожного парубка. Парубок із однією писанкою може зібрати десять писанок, якщо гарно звертається до дівчат і треба бути «оперативним», бо кожний хлопець старається зібрати якнайбільше писанок.

В багатьох гуцульських селах, головно на Галичині і Закарпатті, існує такий обичай у понеділок і у вівторок великодній, звані і «поливальними»: в ці дні парубки зранку обливають водою дівчат і молодих жінок. У нашому селі, на жаль, цього обичаю немає.

У нас великодній понеділок називається «Волочівним», бо цього дня всі, від малого до великого, «волочуться» селом. Хлопчики – щоби здобути писанки, взяти участь в іграх, дівчата – щоби показати свою красу, а господарі – погостювати в кума чи сусіда.

Від Великодня до Вознесіння українці вітають один одного словами: «Христос Воскрес!» і приймають у відповідь «Воістину Воскрес!».

Приємно підкреслити, що всі наші християни села, незалежно від рівня знань, знають, що Страсний тиждень – останні дні життя Спасителя. Його страждання, хресну смерть і погребіння вони знають, що Служба Великого четверга присвячена споминам про омивання Ісусом Христом ніг ученикам, Тайну вечерю, молитву Ісуса Христа в саду Євсиманському і зраду Його Юдою, знають, що Велика п'ятниця присвячена споминам про хресні страждання Спасителя, Його смерть і погребіння, знають, що Богослужіння Великої суботи присвячено споминам про перебування Ісуса Христа у гробі тілом, у пеклі душею, як Бог, у раю аж з розбійником, і на Престолі був Ти, Христе, з Отцем і Духом, все наповнюючи, і, нарешті, про воскресіння Спасителя з гробу знають.

Великодній радість – свята радість на землі. Вона та радість, про яку сказав Сам Господь: «І зрадіє серце ваше, і радості вашої ніхто не відбере від вас» (Ін. 16,22).

Юрій ЧИГА

ДУХ СВЯТИЙ ІСХОДИТЬ ВІД БОГА ОТЦЯ

Усім відомо, що існує один Бог у трьох відмінних особах: Бог Отець, Бог Син, Бог Дух Святий.

Про цю науку рівності божих осіб є записано: Св. Лука 4.18: Іоан 10, 30, Дії Св. Ап. 5,4. Також на основі біблійних доказів наша православна церква на празник Св. Тройці у церковних співах, прославляючи Св. Тройцю, молиться так: «...Єдина сила, єдине божество, єдине поклонення Св. Тройці».

Хочай досить ясно маємо можливість дізнатися з Святого Письма і через божественне відкриття про особи Св. Тройці, все ж таки в протязі віків, а головню перші століття християнської ери маємо відомості що різні папи, які числилися як заступниками Ісуса Христа на землі і є непомилні, на жаль, одні з них страшенно согрішили, підтримуючи дуже помилково науку про особи Св. Тройці. Так, Папа Ліберій прийняв аріанство Папа Гонорій I почав навчати, що Ісус Христос володів лише Божественною природою, тобто, що Він не був цілком Боголюдиною, але за цю помилку був засуджений на VI-му Вселенському Соборі 681 року в Константинополі.

Лише з цих двох згаданих вище прикладів видно, що римські папи явно грішили в ділах віри. Та хочай на перших двох Вселенських Соборах 325 р. в Нічії і 381 р. в Константинополі були викинені різні помилкові науки про особи Св. Тройці і уточнено через молитву «Символ Віри» честували науку «Єдиної Святої Соборної в деяких місцях почали читати VIII статтю молитви «Символ Віри» з додатковими словами «І во Духа Святого іже от Отця і Сина ісходящего».

Слід згадати, що взагалі від 381 року і до 1013 р. не існувало різниці. Всі християни правельно молилися цю молитву, але не слідуєчий рік 1014 вже папа Бенедикт VIII прийняв це перекирчення і вивів його в «Символ Віри» і з того часу це неправильне віроісповідання стало догматом католицької віри з згаданих вище прикладів ставимо собі питання:

а. Де стоїть непомилність римських пап?

б. Чи таких заступників нам залишив Ісус Христос на землі?

в. На якому рівні стоять папи у справах віри і.....

Хочай ми хочемо, але на жаль не можемо ніколи дати жодної відповіді на ці запитання, залишається, щобсудив їх Спаситель Ісус Христос, котрий сказав: «...я сужу і суд Мій праведний є» Св. Іоан 5,24.

На честь перед Богом і на нашу радість з наших Св. Отців Східної Церкви продовжували зберігати науку Святого Письма, з котрого на підставі біблійних доказів маємо можливість ясно зрозуміти, що Дух Святий сходить

Св. Єв. Матей 3.16 описує що коли Ісус Христос хрестився на річці Йордан Дух Святий у формі голуба зійшов на Нього із неба від Бога Отця.

Св. Єв. Іоан 14.16 говорить сам Ісус Христос «І благаю Отця Я, і Втишителя іншого дасть вам, щоб із вами повік перебував». З цих слів ясно видно що Дух Святий сходить від Бога Отця, а по заступництву Сина Божого посилається від Отця віруючим.

Св. Єв. Іоан 15,26 «Як прийде Утишитель, якого зішлю вам від Отця, Дух істини який від Отця походить, то Він і свідчитиме за Мене».

Маючи перед нашими очима прекрасні біблійні докази ми переконані, що Дух Святий походить від «Отця і Сина» – видумане католиками не маємо ніяких біблійних доказів, ні Письмові ні в Церковному Священному передані. А хто сміє вивчати та ісповідувати інакше про Духа Святого сам Спаситель Ісус Христос говорить так «Усякий гріх, усяка хула проститься людям, але хула на Духа не проститься».

І коли хтось скаже слово проти Сина Чоловічого, йому не проститься. Коли же хтось скаже проти Святого Духа, йому не проститься ні в цьому світі, ні на тому світі (Матей 12.31-32).

Цього року празник Сошествіє Святого Духа на св. учеників і апостолів відбувся для всіх православних християн 23-го червня. В моєму житті я не пам'ятаю, щоб так пізно припало це свято.

Будучи ознайомена, то якщо буде існувати життя на землі, надіємося, що через одинадцять років, а саме в 2024-го року, припадає цей празник святкувати 23-го числа місяця червня, так, як і цього року.

А з празником Сошествія Святого Духа, який ми вже відсвяткували, ми є задоволені тим, що:

«Духа Святого прийнялисма Його, Бо Дух Святий просвітить нас. Вся Сила Його».

Симона ЛЕВА

«ДНІ ШКОЛИ» У ВЕРХНІЙ РІВНІ

Вже стало традицією, щоб на початку червня щороку у Верхній Рівні (Мараморощина) відсвятковувати «Дні школи». Так, 4 і 5 червня відбувся вже третій випуск «Днів школи», який цього року співпав з «Днем учителя» (5 червня). На святі були присутні: представник повітового шкільного інспекторату, радники Міністерства освіти, голова і заступник місцевої ради, голова місцевої організації СУР, учителі і професори, активні і пенсіонери, священник села і батьки.

Перший день свята школи пройшов у Будинку культури села. Тут викладач Лоредана Лушкан, директор Гімназійної школи Верхньої Рівни та ініціатор заходу, оголосила членів президії і запросила до неї почесних гостей. Спочатку висловив молитву священник Юрій Албічук, а потім свої вітання викладач Ельвіра Кодря, радник Міністерства освіти, повітовий інспектор з української мови, викладач Симона Малярчук і примар Іван Романюк.

У продовженні директор школи представила діяльність педкадрівського колективу, проведена під час шкільного року. По черзі на

екрані були показані результати учнів, імена завойовників перших місць на різних шкільних конкурсах та олімпіадах, а також викладачів, які займалися ними, приготувляли їх. Були вручені грамоти учням, які завоювали

перші місця, а викладачам висловлена подяка.

Урочистий день закінчився артистичним концертом, представленим I класом, приготувленим учит. Танею Семенюк і хором учнів V-VI-их класів, а також місцевий танець, представлений учнями I-VI класів, приготувлений викладачем Джетою Петрець-

кою. В ході концерту учні виступали з українськими віршами, які завоювали перші місця на повітовому фестивалі української поезії, приготувлені викладачами Марією Дубик і Павлом Романюком.

Другого дня свята школи діяльність відбулася у школі по ательє. В ательє з творчості виклад. румунської мови Мірела Добра і Марія Албічук вжили метод літературного процесу після сценет, прердставлених учнями. На українській мові була розвинута тема загадок. Всі учителі і викладачі працювали зі своїми класами у ательє творчості, драматургії, живопису, моделажу, спорту і дизайну.

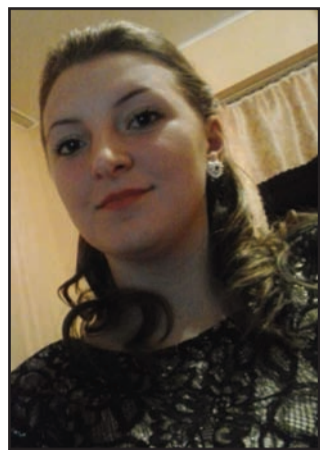
Найкращі результати учнів по ательє були премійовані. Головне, що у цій успішній діяльності брали активну участь як учні і педкадри школи, так і представники місцевої адміністрації, батьки, економічні суб'єкти (спонсори) і діячі культури.

Успіхів і надалі у таких подіях адміністрації школи на чолі із її директором!

Текст і фото:
учитель Іляна ДАН

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

Вони – наша гордість!

АНКА ПАНАС

Анка – ре-метянка. Народилася у гарному українському селі – Ремети. У рідному селі закінчила восьмирічку. За початкові класи у неї максимальні результати (Дуже добре), а V-VIII класи із такими середніми оцінками: V-ий кл. – 9,05; VI кл. – 9,17; VII-ий кл. – 9,20; VIII-ий кл. – 9,39.

Тепер вона учениця XI «А» класу українського ліцею ім. Т.Г. Шевченка у м. Сігеті.

Почавши з IX класу, брала участь в Олімпіаді з української мови в місті Сігеті і отримала відзнаку, а також в Олімпіаді по педагогіці і повернулася із відзнакою.

У X кл. в Олімпіаді з педагогіки завоювала II місце, а цього року III-є місце. Дев'ятий клас закінчила із загальною середньою оцінкою 9,34, а X кл. з 9,38.

Бере участь у артистичних програмах, організованих у школі. Так, побувала в Україні в місцевості Солотвино, де наші учні презентували сценету, приготувану пані викладачкою Емілією Кодря.

Будучи ученицею IX та X класів, перебувала в таборі у місті Львові.

Любить такі предмети: українську і румунську мови, педагогіку.

Читає все, що пов'язане із шкільною програмою. Бажаю їй дальших успіхів у навчанні і сповнення всіх мрій та задумів.

Марія ЧУБІКА

СВЯТО БАТЬКА

Кожна дитина любить, обожає свого батька. Відчувається захищеною в його великих і дужих обіймах. Дивиться на нього очима повної довіри, бо батько все може на світі, адже він його/її батько. Чи не так всі ми відчуваємо це до свого батька і матері?

Думаючи, що не справедливо відзначати лише День матері, адже бувають випадки, коли: «Батько важить більше, ніж сто вчителів» (Джордж Герберт), то вже більше 100 років у третю неділю червня у світі відзначають День батька.

То не забудьте, дорогі діти, поздоровити свого батька, обняти його і поцілувати.

З Днем Вашого найкращого батька в світі!

СВЯТКОВИЙ ДЕНЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ЛІЦЕЇ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

2 червня 2013 року в Ліцеї ім. Тараса Шевченка з міста Сігет, Мараморощина, відбулось свято закінчення шкільного циклу навчання 2012-2013 рр. У фестивальному залі святково вбрані учні і професори, разом з директором ліцею, паном Касіаном Піцурою, всіма чекали високоповажних гостей: заступника Генконсула України в Сучаві, Його Ексцеленцію пана Володимира Палесіку, голову СУР п. Степана Бучуту, його першого заступника п. Мирослава Петрецького, заступника шкільного Генерального інспектора повіту Марамуреш пана Крістіана Гойбергера, інспектора з української спеціальності пані Симону Малярчук та економічного радника СУР пана Миколу-Мирослава Петрецького.

Привітавши теплим словом гостей, директор ліцею зробив підсумки своєї праці на посаді директора. І виявилось, що він ступив на дорогу оновлення ліцею, навівши порядок у всіх його структурах.

Слідували короткі доповіді гостей, виступи випускників дванадцятих класів «А» і «Б», їхніх керівників. Пролунали українські пісні і танці, а

далі вручалися премії, – кожному по заслугі. Хвилюючим був момент, коли учні дванадцятим класу передавали ключ школи дев'ятикласникам: оплески... сльози... задушевні слова... обіцянки... розлуки... Такий був настрій свята.

А наприкінці свята СУР подарував по квітці кожному учневі і професорам на знак пошани за їх труд на освітянській ниві української школи.

Павло РОМАНЮК

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

МИ ЛЮБИМО УКРАЇНСЬКУ ПОЕЗІЮ!

Петрашук Ірина, I кл.

Семенюк Александра, II кл.

Берфела Анішоара, III кл.

Шойман Наташа, IV кл.

Цікаво знати, що...

Цікавою є обставина встановлення кількості днів у місяцях. Відомо, що останній місяць зими (лютий), який у давнину був останнім місяцем року, нараховує 28 днів, а у високосний рік (через кожні чотири роки) – 29. Завдяки високосним рокам регулюється недосконалість календаря.

У наш час і впродовж більш ніж 2-х тисяч років місяці липень і серпень мають постійно по 31 дню, але не так було в давнину. При проведенні реформи календаря у 46 р. до н.е. імператор Юлій Цезарь у свою честь додав до липня "юліуса" один день, віднявши його від лютого, і цей місяць став нараховувати 31 день. Але невдовзі (27 р. до н.е.) в честь онука племінника Цезаря Августа для відзначення його

вступу на престол імператора Риму, за пропозицією сенату, місяць серпень було названо "августом", проте цей місяць мав 30 днів.

Тоді новий імператор, уже за власною ініціативою, теж відняв від лютого один день і додав до серпня-августа. Тому і зараз лютий має 28 (29), а липень і серпень – по 31 дню.

ПРО ДІТЕЙ-ВИНАХІДНИКІВ

(Закінчення. Поч. у попередньому числі)

Далі був блискавичний проект громовідводу, крісло-качалка та численні наукові висновки, якими послуговувалися вчені протягом багатьох десятиріч років.

А які ще винаходи належать маленьким розумникам?

Тринадцятирічний американець Бенні Бенсон в 1926 році надіслав свій ескіз на конкурс

Державного прапора Аляски. Намалювавши офіційну квітку штату незабудку на синьому тлі (колір неба) та сузір'я Великої Ведмедиці, хлопчик здобув впевнену перемогу. Ідея Бенні настільки усім сподобалася, що використовується і до сьогодні.

Як не дивно, але батут – також дитячий винахід. У 1930 році, спостерігаючи за змаганнями повітряних гімнастів, юний Джорж Ніссен мимоволі звернув увагу, як вкінці свого виступу гімнасти стрибають на страхувальну сітку.

Шістнадцятирічний хлопець вирішив створити таку поверхню, відштовхуючись від якої можна було б стрибати високо вгору і виконувати різноманітні трюки. Так виник батут.

Хутрянні навушники, печатки без пальців, паперовий пакет з квадратним дном – все це безцінні дарунки маленьких геніїв.

То ж зі святом вас, юні винахідники та негамовні фантазери. Нехай сьогоднішній день буде сповнений усмішками, запальною музикою та веселими жартами, адже саме завдяки вам – маленьким геніям науки – і вашим різноманітним талантам людство отримало силу силенну корисних і таких потрібних усім винаходів.

Український фільм...

(Закінчення. Початок на 11 стор.)

Тому що фільм Довженка чи не єдиний фільм, який вважається шедевром світового кінематографу, українського кінематографу, і сам режисер є українцем, з душею українською, знімає про Україну, про українські проблеми. Близько 6 місяців ми робили цю роботу, з деякими перервами, тому що були постійно й гастролі, і всілякі творчі відрядження, і, звичайно ж, це було непросто. Десь половину музики ми використали, яка у нас уже була. Тобто, як нам здавалось, в певні моменти фільму найкраще підходила та музика, яку ми вже знали, а дещо ми робили абсолютно нове, нові відчуття, нові враження, наші переживання від того фільму. Там піднімається питання колективізації, це 30-ий рік, і враховуючи весь background (підоснову) історичний, що сталося через кілька років з тими селами, і до чого призвела та колективізація, і куди вона завершилася – я маю на увазі голодомор '32-33 років, тоб звичайно, що непросто було зробити. Ми довго

думали, яким чином нам концептуально підходити до цього, дивитися на це, як на мистецтво у чистому вигляді, чи як українці, які переживають те, що там відбувається, тобто воно нас дуже торкає. Ми знаємо, наскільки все це складно, ці історичні моменти. Думаю, що ми зупинилися на середньому. Ми старалися відсторонитися, але так само розуміли, що не могли повністю від цього відсторонитися, бо, все одно, ми є частиною цього фільму, не ми, як ДахаБраха, а ми як українці, я маю на увазі. Це наша історія, і, звичайно, все це робилося з душею”.

Ця відреставрована версія фільму “Земля” вже побувала як на українських кінофестивалях, так і за кордоном. Марко Галаневич розповів, як відгукнулася публіка на цей фільм з музичним супроводом, і чим відрізнялася реакція української публіки від іноземної: “За кордоном публіка, яка ходить на такі ретроспективи, мені здається більш підготовленою, вона більше знайома з контекстом. В Україні, звичайно ж, теж є пласт такої публіки, але навіть багато серед наших знайомих, друзів, приходили й казали: звичайно, ми знаємо, що є фільм Довженка

“Земля”, але додивитися його до кінця не вдавалося. Фільм не простий для сприйняття, безумовно, до того ж німий фільм. Це тільки справжні кіно-гурмани можуть насолоджуватись і розуміти такі фільми в повній мірі, в повному обсязі. І тому якимось чином ми розуміємо, що робимо Довженка і його “Землю” ближчою для розуміння, так, як, власне, і саму фольклорну тематику. Коли ми бралися робити музику, ми розуміли, що

етнічною музикою займається, слухає, ходить на концерти невеличка група людей, в основному, професіонали. А нам було важливо розширити межі сприйняття української музики, нашого етнічного коріння і зробити його актуальним. І коли нам декілька років тому в Петербурзі дали Гран-Прі такої премії ім. Сергія Курьохіна в галузі сучасного мистецтва як галузь актуального мистецтва, тобто йдеться про те, що етнічна музика нарешті піднеслась на рівень актуальності, сьогодення і сучасності. Для нас це був дуже важливий акт визнання”.

А ще Марко Галаневич розповів про фестивалі, на яких вони побувають з фільмом Олександра Довженка “Земля”: «З'явився дуже потужний і своєрідний фестиваль у Вологді, в Росії, і ми запрошені туди. Ми вже були й на Берліналі, і на Копенгагенському міжнародному кінофестивалі, ми показували в Києві на Гоголь-фесті, в рамках Молодості, на Одеському міжнародному кінофестивалі, і думаю, де це очікують, де людям це буде цікаво побачити, і нам це буде

цікаво показати. А як музиканти, ми будемо і в Сіетлі цього року, в Канаді, Америці, Голландії, Німеччині, так що нас вважають одним з найподорожуючіших українських колективів у світі. І ми щасливі з того, що можемо презентувати якусь можливість розвитку української культури.

Присутність гурту “ДахаБраха” на Міжнародному кінофестивалі “Трансільванія” стала для них надзвичайно важливою, адже до цього часу вони майже нічого не знали про Клуз, про цей фестиваль. Проте буквально з першого знайомства вони зрозуміли, наскільки серйозний цей захід, наскільки це серйозна організація, тож їхня відповідальність, як зізнався вокаліст Марко Галаневич, відразу виросла в десятки разів.

В Будинку культури студентів зібралось дуже багато зацікавлених побачити фільм Довженка, тож зала була переповненою. По завершенню перегляду присутні упродовж кількох хвилин аплодували членам гурту “ДахаБраха” за їхній чудовий живий супровід. Тож після цього величезного успіху організатори Міжнародного кінофестивалю “Трансільванія” вирішили подарувати публіці другий вечір української культури – послухати частину репертуару українського етно-хаосу гурту „ДахаБраха“.

Міжнародний кінофестиваль “Трансільванія” завершився в неділю, 9 червня. За словами Тудора Джурджу, директора фестивалю, фільм Олександра Довженка “Земля” в музичному супроводі етно-хаос гурту “ДахаБраха” зайняв 4 місце в неофіційному топі вподобань публіки. В одному з інтерв'ю про наступний випуск Міжнародного кінофестивалю “Трансільванія” Тудор Джурджу поділився своїми планами: у 2014 році він знову планує запросити до Клузу гурт “ДахаБраха”. Сподіваємось, що присутність України не обмежиться цим, і румунські любителі фільму матимуть нагоду відкрити для себе й інші шедеври українського кіно.

Культурно-просвітницький часопис
Союзу українців Румунії

ВІЛЬНЕ СЛОВО

РЕДАКЦІЯ

Головний редактор – Іван КОВАЧ
Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Роман ПЕТРАШУК

*

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК
Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»
Бухарест, Румунія
ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România
str. Radu Popescu nr. 15, Sector I, București, ROMÂNIA
Tel. 0212220748, 0212220753

Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.